

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 22 серпня 2018 р. № 655
Київ

Про затвердження Типового положення про притулок для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі

Відповідно до частини другої статті 14 Закону України “Про запобігання та протидію домашньому насильству” та частини другої статті 13-2 Закону України “Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків” Кабінет Міністрів України **п о с т а н о в л я є** :

1. Затвердити Типове положення про притулок для осіб, які постраждали від домашнього насильства та /або насильства за ознакою статі, що додається.

2. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським, районним, районним у м. Києві та Севастополі державним адміністраціям забезпечити відповідно до потреб територіальних громад утворення притулків для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, керуючися затвердженим цією постановою Типовим положенням.

3. Міністерству соціальної політики за погодженням з Міністерством фінансів розробити та затвердити у тримісячний строк типові штатні нормативи та умови оплати праці працівників притулків для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі.

4. Рекомендувати органам місцевого самоврядування керуватися затвердженим цією постановою Типовим положенням.

Прем'єр-міністр України

В.ГРОЙСМАН

Інд. 73

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 22 серпня 2018 р. № 655

ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ
про притулок для осіб, які постраждали від домашнього
насильства та/або насильства за ознакою статі

1. Притулок для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі (далі - притулок), - спеціалізована служба підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі (далі - постраждалі особи).

2. Притулок утворюється місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування (далі - засновники) відповідно до законодавства з урахуванням непропорційного впливу насильства на жінок і чоловіків та можливості здійснення позитивних дій (спеціальних тимчасових заходів, спрямованих на усунення юридичної чи фактичної нерівності у можливостях жінок і чоловіків щодо реалізації прав і свобод, встановлених Конституцією і законами України).

Підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, громадські об'єднання, іноземні неурядові організації, міжнародні організації, фізичні особи - підприємці, а також фізичні особи, які надають соціальні послуги, відповідно до законодавства можуть долучатися до утворення притулку та забезпечення його функціонування на засадах державно-приватного партнерства.

3. Притулок провадить свою діяльність на принципах верховенства права, поваги до прав людини, законності, соціальної справедливості, безпеки постраждалих осіб, забезпечення конфіденційності, недопущення дискримінації та інших засадах, визначених статтею 4 Закону України "Про запобігання та протидію домашньому насильству" і статтею 3 Закону України "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків" з урахуванням міжнародних стандартів діяльності притулків без розголошення інформації про своє місцезнаходження, що передбачає, зокрема, відсутність вивіски на приміщенні (будівлі, споруді або частині будівлі), в якому розташовано притулок.

4. Притулок у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, рішеннями центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, а також положенням про притулок.

5. У цьому Положенні терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України "Про запобігання та протидію домашньому насильству", "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків", "Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю".

6. Притулок діє на підставі положення, яке розробляється на основі цього Положення та затверджується його засновником відповідно до законодавства.

7. Притулок може бути юридичною особою, яка має самостійний баланс, реєстраційні рахунки, або структурним підрозділом іншого закладу/установи соціального чи іншого спрямування (закладу соціального захисту, соціального обслуговування, охорони здоров'я тощо).

Утворення притулку як структурного підрозділу іншого закладу/установи соціального чи іншого спрямування здійснюється шляхом внесення змін до положення (статуту) про відповідний заклад/установу та штатного розпису. Такий притулок має спільний з таким закладом/установою баланс, не є юридичною особою та безпосередньо підзвітний закладу/установі.

Притулок, який є структурним підрозділом закладу/установи, розміщується в окремому приміщенні (окремій будівлі, споруді або частині будівлі) з дотриманням принципу конфіденційності.

Притулок може бути утворено шляхом реорганізації (перетворення) діючих закладів/установ, що надають соціальні послуги.

8. Притулок підпорядковується засновнику в порядку, передбаченому законодавством.

Засновник з метою повного та якісного захисту постраждалих осіб та відповідно до потреб територіальної громади має право в межах наявних ресурсів утворювати додаткові структурні підрозділи у притулку та визначати граничну чисельність працівників з урахуванням типових штатних нормативів притулку, затверджених Мінсоцполітики за погодженням з Мінфіном.

9. Припинення діяльності притулку здійснюється за рішенням його засновника або в інших випадках, визначених законодавством.

10. Основними завданнями притулку є:

забезпечення місцем безпечного тимчасового цілодобового перебування постраждалих осіб;

надання постраждалим особам за місцем безпечного тимчасового цілодобового перебування комплексної допомоги (психологічних, соціально-побутових, соціально-медичних, інформаційних, юридичних та інших послуг) на основі оцінки їх потреб та індивідуального підходу до особи з урахуванням віку, статі, стану здоров'я та соціального становища.

11. Відповідно до покладених завдань притулок провадить свою діяльність за такими напрямками:

створення безпечних умов для перебування постраждалих осіб у притулку;

створення соціально-побутових умов для перебування постраждалих осіб у притулку (забезпечення в межах наявних ресурсів продуктами харчування, надання можливості збереження документів, користування душем, пральною машиною, м'яким інвентарем тощо);

забезпечення захисту прав та інтересів постраждалих осіб шляхом надання відповідних послуг, а також співпраці з іншими суб'єктами надання комплексної допомоги постраждалим особам;

надання психологічних послуг постраждалим особам;

забезпечення у разі потреби госпіталізації постраждалої особи;

організація надання юридичних послуг (консультацій, правової допомоги у підготовці документів, необхідних для захисту прав та законних інтересів постраждалих осіб), інформування про можливість отримання безоплатної правової допомоги відповідно до Закону України "Про безоплатну правову допомогу";

надання інформаційних та інших консультативних послуг, необхідних для комплексної допомоги постраждалим особам, зокрема інформації про їх права і можливості отримання дієвої допомоги;

сприяння відновленню прав постраждалої особи, реалізація яких унеможливується (ускладнюється) внаслідок вчинення насильства (допомога у працевлаштуванні тощо);

сприяння постраждалим особам у пошуку альтернативного придатного безпечного місця перебування чи направлення їх для отримання послуг до інших загальних і спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб у разі, коли в притулку недостатньо місць або необхідні послуги не надаються;

проведення заходів у межах соціально-реабілітаційних програм з урахуванням індивідуальних потреб постраждалої особи;

сприяння у разі потреби забезпеченню транспортування постраждалих осіб до місць отримання ними необхідних послуг, які у притулку не надаються;

провадження іншої діяльності відповідно до законодавства та положення про притулок.

12. Надання притулком послуг постраждалим особам здійснюється на безоплатній основі в обсязі, визначеному державними стандартами надання соціальних послуг, затвердженими Мінсоцполітики.

Зміст та обсяг соціальної послуги для кожної постраждалої особи визначається індивідуально залежно від її потреб і зазначається в договорі про надання соціальної послуги.

Інформація про соціальні послуги постраждалим особам з інтелектуальними та сенсорними порушеннями надається доступним способом, зокрема із застосуванням загальнозживаної лексики, жестової мови, шрифту Брайля.

13. Притулок може надавати платні соціальні послуги (у межах наявних можливостей) згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 р. № 12 “Про порядок надання платних соціальних послуг та затвердження їх переліку” (Офіційний вісник України, 2004 р., № 2, ст. 42; 2016 р., № 73, ст. 2448).

14. Очолює притулок директор або завідувач/керівник структурного підрозділу закладу/установи соціального чи іншого спрямування, у разі, коли притулок є структурним підрозділом такого закладу/установи.

15. Директор притулку призначається на посаду та звільняється з посади в установленому порядку засновником; завідувач/керівник структурного підрозділу - керівником закладу/установи соціального чи іншого спрямування.

16. У разі утворення притулку як структурного підрозділу закладу/установи соціального чи іншого спрямування функції директора покладаються на керівника такого закладу/установи.

17. Директор притулку або керівник закладу/установи соціального чи іншого спрямування:

несе персональну відповідальність за виконання покладених на притулок завдань, дотримання належних умов перебування постраждалих осіб і збереження матеріально-технічної бази;

представляє притулок в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, відносинах з об'єднаннями громадян, підприємствами, установами, організаціями та іншими юридичними та фізичними особами як в Україні, так і за її межами;

розпоряджається в установленому порядку майном і коштами притулку;

видає відповідно до компетенції накази, організовує та контролює їх виконання;

забезпечує цільове використання майна і коштів притулку в межах затвердженого кошторису, збереження та поточне утримання майна;

приймає на роботу і звільняє з роботи працівників притулку згідно із штатним розписом;

затверджує посадові інструкції працівників притулку;

затверджує правила внутрішнього розпорядку притулку та контролює їх виконання;

організовує ведення бухгалтерського та статистичного обліку, складення і подання звітності відповідно до законодавства;

забезпечує дотримання санітарно-гігієнічних, протипожежних норм і правил техніки безпеки;

організовує навчання, підвищення кваліфікації та атестацію працівників притулку;

здійснює інші функції, необхідні для виконання покладених на притулок завдань.

18. Працівники притулку повинні дотримуватися правил етики спілкування з особами з інвалідністю та представниками інших уразливих соціальних груп.

19. Право на влаштування до притулку має:

повнолітня постраждала особа, направлена структурним підрозділом місцевої держадміністрації або органу місцевого самоврядування, до повноважень якого належить здійснення заходів у сфері запобігання та протидії насильству, уповноваженим підрозділом органу Національної поліції, центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, мобільною бригадою соціально-психологічної допомоги постраждалим особам;

особа, яка не досягла повноліття, але перебуває (перебувала) у зареєстрованому шлюбі;

дитина у разі її прийняття до притулку разом з матір'ю/батьком або особою, яка їх замінює.

Притулок протягом однієї доби інформує службу у справах дітей та відповідний підрозділ органу Національної поліції у разі направлення до нього матері/батька або особи, яка їх замінює, з дитиною.

20. До притулку не влаштовуються постраждалі особи:

у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння;

з ознаками гострих інфекційних та венеричних захворювань;

у разі наявності в них психічних захворювань у гострій стадії, хронічних психічних захворювань у стадії загострення, пограничних станів, що супроводжуються розладами поведінки, шкідливими для хворого та інших осіб;

з інфекційними захворюваннями шкіри та волосся, хворі на туберкульоз;

за інших обставин, що свідчать про безпосередню небезпеку постраждалої особи або для інших осіб.

Зазначені постраждалі особи підлягають невідкладному направленню до закладів охорони здоров'я з одночасним повідомленням відповідно до законодавства про факт вчинення щодо них насильства.

21. Перебування у притулку особи, яка вчинила насильство стосовно постраждалих осіб, які перебувають у притулку, забороняється.

22. Перебування в одній будівлі притулку повнолітніх постраждалих осіб різної статі забороняється.

Повнолітні постраждалі особи різної статі розміщуються в окремих притулках (будівлях притулку), утворених відповідно до потреб територіальних громад з урахуванням непропорційного впливу насильства на жінок і чоловіків та можливості здійснення позитивних дій.

23. Влаштування до притулку здійснюється на підставі направлення, виданого постраждалій особі одним із суб'єктів, зазначених у пункті 19 цього Положення, за формою, встановленою Мінсоцполітики, та особистої заяви постраждалої особи, до якої додається копія документа, що посвідчує особу (за наявності).

24. Про влаштування або відмову у влаштуванні постраждалої особи до притулку видається наказ директора притулку або керівника закладу/установи соціального чи іншого спрямування, в якому зазначається працівник, відповідальний за організацію та надання допомоги (послуг) постраждалій особі (далі - відповідальний працівник).

25. Наказ видається не пізніше ніж через три робочих дні з дати подання особистої заяви постраждалою особою або отримання її поінформованої згоди, протягом яких постраждала особа перебуває у притулку, проходить медичний огляд, іншу перевірку наявності у неї умов, що виключають можливість перебування у притулку згідно з пунктом 20 цього Положення.

26. Відповідальний працівник:

протягом трьох робочих днів з дати видання наказу про влаштування постраждалої особи до притулку проводить оцінку її потреб та забезпечує укладення договору про надання їй послуг;

за результатами оцінки потреб постраждалої особи складає план індивідуальної роботи з нею та забезпечує його виконання;

вживає заходів до захисту персональних даних відповідно до вимог Закону України “Про захист персональних даних”;

у разі відсутності в постраждалої особи документа, що посвідчує особу, протягом трьох робочих днів з дня її звернення разом із суб’єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству, вживають організаційних заходів, спрямованих на сприяння постраждалій особі в отриманні необхідного документа та подання його копії до притулку.

У разі коли протягом цього часу з поважних та незалежних від постраждалої особи причин не отримано документа, що посвідчує її особу, відповідні заходи вживаються протягом строку, достатнього для отримання необхідного документа, при цьому постраждала особа продовжує перебувати у притулку та отримувати всі необхідні послуги.

27. На кожному постраждалу особу, влаштовану до притулку, формується особова справа, в якій зберігаються такі документи:

направлення, видане одним із суб’єктів, зазначених у пункті 19 цього Положення;

письмова заява постраждалої особи;

поінформована згода постраждалої особи на влаштування до притулку та отримання пов’язаних з цим послуг;

копія документа, що посвідчує особу (за наявності);

наказ про влаштування до притулку;

договір про надання послуг притулку;

акт оцінки потреб постраждалої особи;

індивідуальний план роботи з постраждалою особою;

наказ про продовження строку перебування в притулку;

наказ про вибуття з притулку.

28. Інформація, що міститься в особових справах, є конфіденційною та обробляється відповідно до вимог Закону України “Про захист персональних даних”.

29. Перебування постраждалої особи у притулку не є підставою для реєстрації її місця проживання за місцезнаходженням притулку та не надає жодних майнових прав на приміщення, в яких вона перебуває.

30. Порядок перебування постраждалих осіб у притулку регламентується правилами внутрішнього розпорядку, які доводяться до відома (під розписку) постраждалої особи в день її зарахування до притулку.

31. Строк перебування постраждалої особи у притулку не може перевищувати трьох місяців.

У разі потреби за результатами виконання плану індивідуальної роботи з постраждалою особою строк її перебування у притулку може бути продовжено до шести місяців.

32. Про продовження строку перебування постраждалої особи у притулку видається наказ директора притулку або керівника закладу/установи соціального чи іншого спрямування, обов'язково вносяться зміни до договору про надання послуг та переглядається/коригується індивідуальний план роботи.

33. Підставами для вибуття з притулку є:

виявлення умов, зазначених у пункті 20 цього Положення;

відмова від укладення або продовження строку дії договору про надання послуг притулку;

письмова заява постраждалої особи;

розв'язання проблемних питань постраждалої особи, які були підставою для влаштування;

відмова від проходження медичного огляду;

розголошення інформації про притулок (місцезнаходження, персонал, осіб, які в ньому перебувають або залучаються до його роботи);

закінчення строку перебування;

порушення правил внутрішнього розпорядку;

умисне перешкоджання постраждалою особою в отриманні документа, що підтверджує її особу;

смерть постраждалої особи.

34. Приміщення (будівля, споруда або частина будівлі), в якому розташовано притулок, повинно бути забезпечено усіма видами комунальних послуг, відповідати санітарно-гігієнічним нормам і вимогам пожежної безпеки, а також облаштовано з метою гарантування безпеки осіб, які перебувають у притулку (у тому числі працівників притулку).

Для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в установленому порядку забезпечується доступ до будівлі та приміщень притулку та прилеглої до неї території, а також розумне пристосування та універсальний дизайн приміщення притулку відповідно до Закону України "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні" та згідно з вимогами державних будівельних норм, стандартів і правил.

35. Для виконання покладених на нього завдань притулок співпрацює з усіма суб'єктами, зазначеними у пункті 19 цього Положення, інформує їх щодо повернення постраждалої особи до місця попереднього перебування (проживання) з метою забезпечення соціального супроводження та роботи із сім'єю (у разі потреби).

36. Фінансування притулку здійснюється за рахунок коштів засновника та інших джерел, не заборонених законодавством.

Кошторис і штатний розпис притулку затверджуються в установленому законодавством порядку.

37. Порядок ведення діловодства і бухгалтерського обліку у притулку визначається законодавством.